

Práce a zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Práce jako součást začlenění

- práce je předpokladem pro úplnou integraci do společnosti
- přispívá k sebeurčení, uznání a kvalitě života
- brání v sociální izolaci

Legislativa – pracovní oblast

- Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 262/2006, zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Vymezení pojmů – do r. 2010

Definice osob se zdravotním postižením

- plně invalidní (osoby s těžším zdravotním postižením)
- částečně invalidní
- zdravotně znevýhodnění

Vymezení pojmů – změny, 2015

Definice osob se zdravotním postižením

- invalidita třetího stupně (osoby s těžším zdravotním postižením)
- invalidita prvního nebo druhého stupně
- zdravotně znevýhodnění (opět od 2015)

Zaměstnávat – ano / ne?

Povinnosti zaměstnavatele, § 80

- rozšiřovat podle svých podmínek možnost zaměstnávání OZP individuálním přizpůsobováním pracovních míst a pracovních podmínek,
- spolupracovat s krajskou pobočkou Úřadu práce při zajišťování pracovní rehabilitace,
- vést evidenci zaměstnáváných OZP,
- vést evidenci pracovních míst vyhrazených pro OZP.

Chráněný trh práce

Chráněné pracovní místo (§ 75)

Změny (2012):

- Chr. pracovní místo musí být obsazeno po dobu 3 let (dříve 2 roky)
- Zrušeno označení chráněná pracovní dílna

Chráněná dílna?

Zákoník práce

„Zaměstnavatelé jsou povinni zajišťovat **rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky, odměňování za práci a o poskytování jiných peněžitých plnění a plnění peněžité hodnoty, o odbornou přípravu a o příležitost dosáhnout funkčního nebo jiného postupu v zaměstnání.**“

(Zákon č. 262/2006, zákoník práce, § 16)

Překážky

- Kvalifikace
- Předsudky
- Nedostatek kompetencí
- Informovanost
- Nedostatek poradenských a podpůrných služeb
- Nepřipravenost pracovních míst, prostředí

[Dokud dýchám, doufám](#) (2011) – s titulky, 26min.

[Pracovní úspěchy](#) (TKN, 7.5.2014) – s titulky, 26min.
(lidé se sluchovým postižením)

Rozvoj dovedností a návyků – sociální oblast

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve
znění pozdějších předpisů

Sociálně terapeutické dílny – rozvoj dovedností,
pracovních návyků, prevence před sociálním
vyločením

V RŮŽOVÉM SADU

Rakousko

Integrativní profesní vzdělávání

- Asistence při profesním vzdělávání

Podpora a doprovod na přechodu

- Clearing
- Pracovní asistence
- Job coach

Osobní asistence na pracovišti

Mimo legislativu...

Tranzitní program

Podporované zaměstnávání

Podporované zaměstnávání...

... je komplex služeb,
jejichž cílem je poskytnout člověku takovou
podporu,
aby si našel a udržel místo
na otevřeném trhu práce
za rovných platových podmínek.

Charakter podpory

- Pomoc při získání a zachování zaměstnání
- Podpora individuální, osobní a průběžná
- Podpora před nástupem i po nástupu; na pracovišti
- Podpora aktivního přístupu k vlastnímu pracovnímu uplatnění a začlenění

Vývoj a současnost

- Historie
 - 70. léta USA; 90. léta Evropa
- V České republice od r. 1995, první agentura podporovaného zaměstnávání v Praze – Rytmus
- 2000-2016 – Česká unie pro podporované zaměstnávání

Kritéria získané práce

- pracovní místo je na otevřeném trhu práce,
- práce má stabilní charakter,
- pracovní úvazek zohledňuje specifické potřeby zaměstnance,
- obdobné pracovní podmínky jako ostatní pracovníci,
- jde o hodnotnou a smysluplnou práci,
- na pracovišti příležitost k pracovnímu i sociálnímu uplatnění

(www.unie-pz.cz)

Organizace

Znáte nějaké organizace poskytující podporu při pracovním začlenění (službu podporované zaměstnávání)?

Organizace v Brně:

- AGAPO
- Liga vozíčkářů
- Sdružení Práh

[Podporované zaměstnávání](#) (Rytmus) – bez titulků, 11:30

RYTMUS – Agentura podporovaného zaměstnávání; www.rytmus.org

RYTMUS. *Souhrnná metodika podporovaného zaměstnávání*. Praha: Rytmus, 2005. ISBN 80-903598-0-9.

PROCHÁZKOVÁ, L. *Možnosti pracovního uplatnění lidí s postižením - současné trendy v České republice a v zahraničí*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7607-5. Dostupné na: <https://munispace.muni.cz/index.php/munispace/catalog/book/804>

OPATŘILOVÁ, D., PROCHÁZKOVÁ, L. *Předprofesní a profesní příprava jedinců se zdravotním postižením*. Brno: MU, 2011. ISBN 978-80-210-5536-0.

FRIEDMANN, Z. et al. *Profesní orientace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich uplatnění na trhu práce*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5602-2.

[Darujte příležitost](#) (AGAPO) – video

Předsudky – [3 spoty](#) NRZP ČR

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením

Článek 27 – Práce a zaměstnávání

„Státy... uznávají právo OZP na práci na rovnoprávném základě s ostatními; patří sem zejména právo na možnost žít se prací svobodně zvolenou nebo přijatou na trhu práce a v pracovním prostředí, které je otevřené, inkluzivní a přístupné OZP. Státy... zabezpečují a podporují realizaci práva na práci...“ (bod 1)
